

1

ANEXA 3: RAPORT DE EVALUARE A IMPACTULUI PROIECTULUI/PROGRAMULUI

I. Rezumatul proiectului

Denumirea proiectului/programului: „Construcția drumului local L452 pe traseul: satul Scoreni, raionul Strașeni – satul Malcoci, raionul Ialoveni”

Codul proiectului/programului: 7766

Data aprobării finanțării: Conform deciziei CNCDR nr. 18/12 din 20.12.2012, suma aprobată din FNDR constituia **27 038,63 mii lei;**

Localizarea proiectului/programului: satul Scoreni, raionul Strășeni- satul Malcoci, r-nul Ialoveni;

Data demarării – actual: Finanțarea aprobată, conform deciziei CNCDR nr. 18/12 din **20 decembrie 2012;** Lansarea proiectului (conform Acordului de Parteneriat) – **30.05.2013;**

Data finalizării - planificat: 19 luni;

Data finalizării - posibil: **12.06.2015,** conform procesului verbal de recepție finală;

Bugetul total: **27 388,42 mii lei,** conform cererii de finanțare;

1. Descrierea succintă a contextului general al proiectului, conform cererii de finanțare:

Proiectul urmărește îmbunătățirea infrastructurii regionale prin renovarea drumului local L452, ce face conexiune la drumul magistral M1. Reducerea timpului parcurs dintre localități prin modernizarea drumului; Protejarea gospodăriilor casnice de aluviuni, prin sistemul de scurgere pluvial a drumului renovat; Economie de carburanți pentru călătoria dintre localitățile vizate și spre capitală; Folosirea acestui drum, pentru conectarea localităților la infrastructura de Management a Deșeurilor Menajere Solide (DMS) planificate pentru localitățile din raionul Ialoveni, ce va avea poligon de depozitare a DMS în s. Pojăreni; Reabilitarea infrastructurii în Euro Regiunea Siret-Prut-Nistru; Sporirea volumului schimbului de mărfuri între sate; Diminuarea poluării mediului prin economisirea de carburanți;

2. Intervenția logică a proiectului, conform cererii de finanțare:

Obiectiv general: Construcția drumului local L452, pe porțiunea Scoreni - Malcoci – 6 200 m;

Obiectivele specifice: 1. Realizarea proiectului tehnic de construcție a drumului;

2. Construcția drumului;

II. Raport de evaluare a impactului proiectului/programului

Denumirea proiectului:	Construcția drumului local L452 pe traseul: satul Scoreni, raionul Strășeni – satul Malcoci, raionul Ialoveni.
Codul proiectului:	7766
Data evaluării:	20.10.2021
Regiunea de Dezvoltare:	Centru
Apelul:	2012
Prioritatea SDR:	Prioritatea nr. 1 Reabilitarea infrastructurii fizice; Măsura 1.2 Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri existente și a conexiunilor internaționale
Solicitantul:	Primăria Scoreni, r-nul Strășeni
Beneficiari:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Populația localităților Scoreni și Malcoci (6 400 locuitori; 2 262 gospodării casnice) 2. Mediul de afaceri din aceste localități (45 agenți economici și 1 678 gospodării țărănești); 3. Autoritățile publice locale (Primăria Scoreni și Primăria Malcoci); 4. 6 instituții publice (grădinițe, școli);
Bugetul total (actualizat) al proiectului, mii lei:	31 163, 05 mii lei (conform deciziei CNCDR nr. 2/15 din 29.04.2015);
Suma alocată din FNDR, mii lei (actualizată):	27 388, 42 mii lei (conform cererii de finanțare);
Contribuția solicitantului, mii lei:	349,79 mii lei (conform cererii de finanțare și a bugetului);
Alte surse, mii lei:	Nu au fost indicate;
Buget valorificat, mii lei	31 163, 05 mii lei (conform actului de formare a costului lucrărilor);
Raportor (numele, prenumele, funcția)	Natalia Veveriță, șef Secția monitorizare și evaluare, ADR Centru;
Coordonat (numele, prenumele, funcția)	Pavel Trofin, director Agenția de Dezvoltare Regională Centru;
Criteriile de evaluare	Analiza performanței
1. Relevanța	

<p>În ce măsură obiectivul general și obiectivele specifice ale programului/proiectului contribuie la implementarea politicii de dezvoltare regională/rurală sau alte politici/documente strategice sectoriale relevante (spre exemplu: SNDR, SDR, strategiile de dezvoltare social-economică a localității / raionului, planurile de acțiuni, etc.)?</p>	<p>Conform Cererii de finanțare, proiectul se încadrează în prioritatea nr.1 a Strategiei de Dezvoltare Regională Centru „Reabilitarea infrastructurii fizice”, Măsura 1.2 Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri existente și a conexiunilor internaționale.</p> <p>Sursa: http://adrcentru.md/public/files/generale/Plan_Operational_Regional_2_010-2012.pdf</p> <p>Sursa: http://adrcentru.md/doc.php?l=ro&idc=412&id=1033&t=/Proiecte-de-dezvoltare-regionala/Proiecte-incluse-in-Planul-Operational-Regional-POR-2010-2012/Constructia-drumului-de-acces-Scoreni-Truseni-M1</p> <p>Atât obiectivul general al proiectului ”Construcția drumului local L452, pe porțiunea Scoreni - Malcoci – 6200 m” cât și obiectivele specifice:</p> <p>(I) Realizarea proiectului tehnic de construcție a drumului;</p> <p>(II) Construcția drumului;</p> <p>corespund priorităților stabilite în Planul strategic de dezvoltare social-economic al satului Scoreni, r-nul Strășeni pentru anii 2011-2015, conform deciziei nr. 09/29 din 14.12.2011.</p> <p>Relevanța proiectului se atestă în importanța regională pe care o reprezintă drumul L452, pentru că va conecta localități din două raioane diferite: Ialoveni și Strășeni. Ieșirea la drumul național M1, prin satul Malcoci, va face posibilă deplasarea spre capitală a locuitorilor din Scoreni economisind timp, distanță, carburanți și bani, parcurgând cu 10 km mai puțin decât pe drumul ocolitor ce trece prin or. Strășeni.</p>
<p>În ce măsură conținutul programului/proiectului corespunde necesităților specifice ale grupurilor țintă?</p>	<p>Conform cererii de finanțare grupurile țintă constituie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Populația localităților Scoreni și Malcoci (6 400 locuitori; 2 262 gospodării casnice); - Mediul de afaceri din aceste localități (45 agenți economici și 1 678 gospodării țărănești); - Autoritățile publice locale (primăria Scoreni și primăria Malcoci); - 6 instituții publice (grădinițe, școli); <p>Proiectul și-a propus să soluționeze problemele ce țin de îmbunătățirea infrastructurii rutiere regionale prin renovarea drumului local L452, ce face conexiunea la drumul magistral M1 (Chișinău- Leușeni). ”Construcția acestui drum s-a început în anul 1992, însă din cauza surselor financiare insuficiente, construcția drumului nu a fost finalizată” (conform celor relatate în avizul Expertizei Ecologice de Stat nr. 05-5-4246/188 din 01.02.2013), care i-a acordat aviz pozitiv pentru perioada de execuție a lucrărilor de reabilitare și modernizare a drumului L452, cu unele condiții.</p> <p>Între aceste localități exista un pseudo-drum – un drum de pământ aflat în stare deplorabilă. Deplasarea pe acest drum în perioada septembrie-mai și în timp nefavorabil era practic imposibilă.</p> <p>Ca urmare a implementării proiectului s-a urmărit și reducerea timpului parcurs, dar și a distanței traseului Scoreni- Chișinău, pentru locuitorii</p>

	<p>satului Scoreni, precum și a costurilor achitate pentru deplasări.</p> <p>Localnicii utilizează traseul acesta preponderent pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Acces între localitățile date; - Acces spre or. Chișinău (din Scoreni), ieșire la drumul M1; - Acces spre alte localități aflate în raionul Ialoveni (pentru Scoreni) sau Strășeni (pentru Malcoci); - Acces la locul de muncă sau la instituția de învățământ; - Deplasări periodice și ocazionale pentru achiziționarea de produse de folosință medie și îndelungată și pentru servicii specializate; - Accesul la terenurile agricole care se află în preajma sectorului dat de drum; - Transportul recoltelor de pe proprietățile aflate în vecinătatea drumului; - Transportul produselor de proveniență agricolă spre piețele de desfacere din Chișinău (pentru Scoreni) sau din Strășeni (pentru Malcoci); <p>Pentru accesul populației din Scoreni spre orașul Chișinău este preferabilă utilizarea traseului dat, luându-se în considerație că în prezent conexiunea este efectuată prin orașul Strășeni – ceea ce mărește mult distanța și timpul de deplasare. Zilnic, este nevoie de organizarea a cîte 8 rute dus-întors între Scoreni și Chișinău. Lungimea traseului Scoreni-Strășeni-Chișinău este de 36 km, sau 48 km, iar a traseului Scoreni-Malcoci-Chișinău – 26 km. La organizarea a 16 rute pe zi economiile de 28% la combustibili și pentru reparația microbuselor ar deveni sesizabile, contribuind la scăderea taxei pentru călătoria Scoreni-Chișinău.</p>
<p>Există un cadru logic al programului /proiectului? Care este calitatea acestuia. Intervenția logică este clară ?</p>	<p>Cererea de finanțare a proiectului conține Cadrul Logic. El întrunește elementele necesare stipulate în Instrucțiunea pentru utilizatori privind înaintarea propunerilor de proiecte pentru finanțare din Fondul Național de Dezvoltare Regională aprobată prin decizia CNCDR nr. 5/10 din 04 mai 2010.</p> <p>Obiectivul general ”Construcția drumului local L452, pe porțiunea Scoreni - Malcoci – 6 200 m”, prea ambițios, dar realizabil.</p> <p>La formularea obiectivelor specifice ”<i>Realizarea proiectului tehnic de construcție a drumului</i>” și ”<i>Construcția drumului</i>” nu s-a ținut cont de cerințele Instrucțiunea utilizatorului, nu sunt cuantificabile și constituie mai degrabă niște activități din cadrul proiectului.</p> <p>Activitățile proiectului în cea mai mare parte au ținut de implementarea lucrărilor de construcții, au contribuit la îmbunătățirea condițiilor social-economice și a climatului investițional în localitățile vizate.</p>
<p>Indicatorii stabiliți la nivel de obiective, rezultate și produse corespund criteriilor SMART?</p>	<p>Indicatorii propuși atât la nivel de obiectiv general, cât și obiectivele specifice, rezultatele și produsele nu corespund în totalitate criteriilor SMART (Specifice, Măsurabile, Accesibile, Realistice, încadrate în Timp).</p> <p>Indicatorii incluși în matricea cadrului logic la nivel de produse, rezultate și obiective nu au stabilite valori inițiale și ținte.</p>
<p>În ce măsură riscurile și ipotezele au fost analizate și luate în</p>	<p>În procesul de evaluare și analiză a rubricii „ipoteze” din matricea cadrului logic a Cererii de finanțare, au fost identificate 6 riscuri. Cu toate acestea unele dintre riscurile identificate nu sunt cele mai</p>

<p>considerație în procesul de elaborare/planificare a programului/proiectului?</p>	<p>relevante pentru proiectul dat. În general acestea nu au fost formulate și nici identificate calitativ. De asemenea, nu a fost posibil de evaluat matricea riscurilor și modalitatea în care aceste riscuri au fost administrate și atenuate pe parcursul implementării proiectului, din simplu considerent că aceasta lipsește. Mecanismul de evaluare și monitorizare al riscurilor nu a fost elaborat.</p>
<p>Au fost introduse careva modificări în cadrul proiectului? Dacă da, în ce măsură acestea au adus la îmbunătățirea proiectului?</p>	<p>Pe parcursul implementării proiectului, schimbări de ordin conceptual nu au avut loc. Ce ține de modificări de ordin operațional, costul total al proiectului, solicitat din FNDR, a crescut de la 27 038,63 mii lei, conform deciziei CNCDR nr. 18/12 din 20.12.2012, la 31 163, 05 lei mii lei, conform deciziei CNCDR nr. 2/15 din 29.04.2015. Operarea acestor modificări în Decizia Consiliului Național nr.18/12 din 20.12.2012 cu privire la repartizarea mijloacelor financiare, au fost necesare în vederea asigurării implementării cu succes a proiectelor de dezvoltare regională, inclusiv și a proiectului vizat. În urma vizitei în teren și examinării documentației tehnice, antreprenorul general, ÎCS "Genesis Internațional" S.R.L, a constatat volume suplimentare de lucrări, pentru care a solicitat oficial identificarea soluțiilor tehnice din partea autorului de proiect. Toate aceste modificări au fost realizate în urma examinării din partea comisiilor formate din reprezentanții investitorului și aplicantului, iar deciziile fiind însoțite de procese verbale. Conform P/V nr.1 din 11.07.2013, s-a decis acceptarea înlocuirii stratului din pietriș anrobat M 600 cu grosimea de 8,0 cm, cu un strat de mixtură asfaltică ŞKP g- II cu grosimea de 6,0 cm.</p>
<p>2. Eficienta</p>	
<p>Au fost alocate suficiente resurse în program/proiect pentru a asigura atingerea obiectivelor/ rezultatelor propuse? Au fost acestea utilizate în mod adecvat/optim?</p>	<p>Costul total final al proiectului constituie 31 512, 84 mii lei, dintre care 31 163.059 mii lei este costul actualizat al proiectului din FNDR și 349, 79 mii lei din contribuția beneficiarilor. Conform Actului de formare a costului lucrărilor: 1. Lucrare "Reabilitarea și modernizarea drumului regional L452 (G-452), or. Strășeni-s. Scoreni(r-nul Strășeni)-s. Malcoci (r-nul Ialoveni)"- 30 961 808,03 lei; 2. Servicii de supraveghere tehnică- 201 251,05 lei; Conform actului de primire-predare a bunurilor : 1. Panouri de informare 1x1,5 m (2x 3000 lei)-6 000 lei; 2. Panouri oracal A2 (3x400)- 1 200 lei;</p> <p>Lucrările de construcție în cadrul proiectului au fost efectuate de către: 1. "Genesis Internațional" SRL pentru lucrări de reconstrucție a porțiunii de drum L452 de 6,2 km între s. Malcoci, r-nul Ialoveni -s. Scoreni, r-nul Strășeni pentru o durată de execuție a lucrărilor de construcție de 9 luni, conform contractului de antrepriză nr. 04/6 din 18.04.2013. Valoarea contractuală a lucrărilor- 27 516 577,0 lei; Perioada de execuție a lucrărilor constituia 9 luni din momentul aprobării de către Agenția de Achiziții Publice și a ordinului de începere a lucrărilor de către investitor.</p> <p>2. Valoarea contractului a crescut, din cauza constatării volumelor de lucrări adăugătoare, astfel, la data de 10.11.2014, a fost semnat un acord adițional de majorare a sumei de la 27 516 577,0 lei la 30 961 808,0 lei și a termenului, de la 9 luni la 10 luni.</p>

	<p>Serviciile de supraveghere a tehnică a lucrărilor de construcție au fost efectuate de către:</p> <p>1. ÎS” SABOS” – 178 857,7 mii lei, contract pentru supraveghere tehnică nr. 12/6 din 08.05.2013 pentru lucrările de construcție a drumului L452.</p> <p>2. Din cauza majorării valorii contractuale pentru lucrări de construcție a drumului, a fost majorată valoarea contractuală pentru lucrări de supraveghere tehnică. La data de 13.11.2013 a fost semnat Acord adițional nr.12/9 cu SRL”SABOS” de modificare a sumei de la 178 857,75 lei la 201 251,05 lei, (0,65% din valoarea contractului de lucrări).</p> <p>Contribuția proprie a beneficiarului în sumă de 349,79 mii lei a fost valorificată pentru:</p> <p>1. Contract nr. 10/71 din 27.07.2012 cu SRL ”Alexol -Consult” pentru servicii de elaborare a documentației de suport pentru depunere la FNDR (Nota conceptuală, Cererea de finanțare și deviz estimativ), cu suma de 24 800,0 lei;</p> <p>2. Contract nr. 21 din 07.03.2012 pentru servicii de elaborare a Studiului de fezabilitate cu valoarea contractuală de 55 800,0 lei, efectuate de către SRL ”LIANT”.</p> <p>3. Contract nr. 72 din 01.08.2012 cu SC ”Vanilidi” SRL pentru servicii de actualizare a Studiului de fezabilitate, cu valoarea contractuală de 29 800,0 lei;</p> <p>4. Contract nr. 61 din 03.07.2012, pentru achiziționarea serviciilor de proiectare la reconstrucția porțiunii de drum L 452 de 6,2 km, între Scoreni, r-nul Strășeni și s. Malcoci, r-nul Ialoveni, semnat între primăria Scoreni și SRL ”Dibol-Drumproiect”, valoarea contractuală constituind 190, 0 mi lei, Termenul de executare – 6 luni.</p> <p>5. Contract nr. 32 din 12.03.2013, valoarea contractuală 18,0 mii lei, pentru serviciile de supraveghere de autor au fost efectuate de către SRL ”Dibol-Drumproiect”.</p> <p>6. Contract nr. 95 din 20.12.2013 cu Calitin Victor, supraveghere de autor de proiect, valoarea contractuală- 9,0 mii lei;</p> <p>7. Contract nr. 40 din 20.06.2014 cu SRL ”CAD-Expert”, pentru supraveghere de autor de proiect, valoarea contractuală -9,0 mii lei;</p> <p>8. Contract nr. 0558-10-12/85 din 24.10.2012 cu Serviciul de verificare și expertizare a proiectelor și construcțiilor pentru expertizarea proiectului tehnic, cu suma de 22 200, 0 lei;</p>
<p>A fost respectat planul de implementare? Activitățile au fost implementate la timp?</p>	<p>Propunerea de proiect ”Construcția drumului local L452 pe traseul: satul Scoreni raionul Strașeni – satul Malcoci, raionul Ialoveni” a fost depusă spre finanțare din Fondul Național de Dezvoltare Regională în cadrul Apelului de propuneri de proiecte din 2010 pentru perioada de finanțare 2010-2012. Conform deciziei Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale nr. 18/12 din 20.12.2012, a fost aprobată finanțarea.</p> <p>Durata de implementare a proiectului a fost prevăzută pentru 19 luni. Implementarea de facto a început odată cu semnarea Acordului de Parteneriat, care a fost semnat de către Părți (ADR Centru, primăria Scoreni, CR Strășeni, primăria Malcoci) la 30.05.2013.</p> <p>De asemenea, în urma analizei planului de implementare și a matricei cadrului logic, activitățile planificate pentru perioada 2013-2014, au fost realizate conform termenilor stabiliți.</p> <p>Recepția la terminarea lucrărilor pentru reconstrucția drumului a avut</p>

	loc la 05.12.2014, și deși procedura de recepție finală a drumului a fost organizată la data de 11.06.2015, după înlăturarea neconformităților, în termenii prevăzuți de HG 285 din 23.05.1996, termenii au fost respectați.
Care au fost produsele programului/proiectului obținute? Au fost acestea calitative și livrate în timp, precum și conform bugetului alocat?	<p>În urma implementării proiectului au fost realizate următoarele produse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 6 200 m de drum cu beton asfaltic, renovat pe L452, porțiunea s. Scoreni și s. Malcoci cu ieșire la traseul internațional Chișinău Leușeni – M1: cu benzi de circulație de 2x3 m; cu acostamente de 2x1m; cu podețe reparate; cu țevi de beton reparate; cu sistem de evacuare a apei. <p>In anul 2016 prin Hotărârea de Guvern nr. 1468, privind aprobarea listei drumurilor publice naționale și locale din RM, tronsonul de drum L452 Scoreni-Malcoci, cu lungimea de 6.2 km, până la Dănceni-R3, este clasificat ca drum regional cu indicile G70 și a fost trecut în gestiunea Î.S. Administrația de Stat a Drumurilor, care asigură mentenanța bunului format.</p> <p>Calitatea drumului la momentul vizitei este de o calitate înaltă.</p>
3. Eficacitatea (Rezultativitatea)	
Care sunt rezultatele obținute până în prezent în urma implementării programului/proiectului (în conformitate cu indicatorii stabiliți), precum și nivelul de calitate a acestora?	<p>Beneficiarii și partenerii săi, conform cererii de finanțare au atins următoarele rezultate:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Infrastructură regională îmbunătățită prin renovarea drumului local L452, ce face conexiune la drumul magistral M1; 2. Timp reduc de parcurgere dintre localități prin modernizarea drumului -a fost redusă distanța de deplasare cu 10 km, Scoreni-Malcoci- Chișinău, de la 36 km la 26 km; 3. Crearea unei rute suplimentare serale pentru studenți care fac naveta zilnică către capitală prin localitatea Malcoci; 4. Gospodării casnice protejate de aluviuni, prin sistemul de scurgere pluvial a drumului renovat; 5. Economie de carburanți pentru călătoria dintre localitățile vizate și spre capitală- servicii de transport mai ieftine oferite către aceeași destinație comparativ cu până la reparația drumului; 6. Infrastructură reabilitată în Euro Regiunea Siret-Prut-Nistru; 7. Volum sporit al schimbului de mărfuri între localitățile din proximitatea capitalei- a crescut numărul de unități de transport pe segmentul dat (livrea produselor alimentare pentru instituții școlare și preșcolare, livrarea materialelor de construcție pentru dezvoltarea drumurilor locale, etc); 8. Poluare diminuată a mediului prin economisirea de carburanți; 9. Activități economice noi dezvoltate, cum ar fi depozite frigorifice; 10. Facilitarea accesului direct și crearea oportunităților de angajare pentru locuitorii din Scoreni la întreprinderea producătoare din domeniul agro-alimentar din Nimoreni;
Toate grupurile țintă au acces la / pot utiliza rezultatele / serviciile programului/proiectului?	Rezultatele obținute sunt accesibile pentru toate grupurile țintă ale proiectului. Drumul renovat dintre localitățile vizate, este utilizat atât de populația și agenții economici locali, cât și din afara celor 2 localități.

<p>În ce măsură sistemul de MBR¹ aplicat a contribuit la un proces de luare de decizii eficient?</p>	<p>Rezultatele proiectului au contribuit la îmbunătățirea considerabilă a condițiilor de circulație a locuitorilor satelor Scoreni (Strășeni) și Malcoci (Ialoveni). Aceștia au posibilitate să se deplaseze în centrul raional și spre capitală în mai puțin timp și cu cheltuieli mai mici.</p> <p>De asemenea, rezultatele proiectului contribuie pozitiv la îmbunătățirea condițiilor social-economice și climatului investițional în aria de intervenție.</p> <p>Totodată implicarea activă a administrației publice locale de nivelul I prin promovare și conlucrare cu partenerii de dezvoltare, aduc beneficii localității.</p>
<p>A fost aplicat un mecanism de management al riscurilor? Cât de efectiv a fost aplicat acesta în atenuarea riscurilor?</p>	<p>Sistemul de management aplicat poate fi perceput ca fiind unul bazat pe rezultate.</p> <p>În procesul de implementare a proiectului, au fost luate măsuri de atenuare a riscurilor financiare și operaționale. Pentru atingerea obiectivului general din cadrul acestui proiect au fost alocate surse financiare necesare. Eficiența proiectului în raport cu rezultatele planificate este net superioară. În cazul intervenției neconformităților în proiectul tehnic și constatării volumelor adăugătoare, au fost remediate în timp proxim și prin luare de decizii la cel mai înalt nivel de către factorii de decizie, fapt confirmat prin documentarea acestora în procese verbale.</p>
<p>În ce măsură rezultatele obținute au contribuit la atingerea obiectivelor programului/proiectului?</p>	<p>Obiectivul general "Construcția drumului local L 452, pe porțiunea Scoreni-Malcoci – 6 200 m" al proiectului a fost atins cu succes și au contribuit efectiv la îmbunătățirea condițiilor de trai pentru locuitorii din Scoreni, r-l Strășeni și Malcoci, r-l Ialoveni.</p>
<p>4. Impactul</p>	
<p>Care este impactul proiectului deja observat și cel potențial? A reușit programul/proiectul să contribuie eficient la atingerea obiectivului general?</p>	<p>Impactul proiectului se atestă asupra instituțiilor publice, agenților economici, populației celor 2 localități cât și asupra factorilor de mediu. Renovarea drumului Scoreni-Malcoci a îmbunătățit accesul beneficiarilor la traseul internațional M1, Chișinău-Leușeni;</p> <p>A impulsionat dezvoltarea pentru producătorii locali, calea de transportare a produselor la piața din Chișinău și exportarea produselor prin intermediul traseului internațional M1;</p> <p>A creat premise pentru dezvoltarea turismului în regiune. La moment se implementează un proiect din domeniul turismului, cu finanțare din sursele PNUD, în sumă de 60 000 euro, "Dezvoltarea turismului rural prin promovarea elementelor tradiționale istorice și produselor BIO". Acest proiect a fost depus de către AO "Baștina" Scoreni și prevede construirea unei clădiri din lemn în formă de butoi, 10m x8 m cu 2 nivele, etajul I va fi destinat pentru expoziția cu vânzare a vinurilor autohtone de către producătorii locali, iar la etajul II va fi amenajat un muzeu, în care se vor găsi vestigii care reprezintă regiunea, dar și obiecte cu valoare istorică donate de băștinași;</p> <p>A fost facilitat accesul la servicii de transport mai eficiente și mai sigure, care ulterior au contribuit la reducerea cheltuielilor de transport și nemijlocit la îmbunătățirea condițiilor investiționale în zona data.</p>
<p>Au existat/există factori externi eventuali, care au pus/ar putea pune în pericol atingerea</p>	<p>Din mijloacele financiare FNDR a fost renovat sectorul de drumul Scoreni- Malcoci cu lungimea de 6,2 km, drum care unește 2 raioane Ialoveni și Strășeni.</p> <p>După procedura de recepție finală, care a avut loc la 11 iunie 2015,</p>

¹ Sistemul de monitorizare și evaluare bazat pe rezultate

<p>impactului programului/proiectului?</p>	<p>obiectivul construit a fost transmis la balanța SA "Drumuri Strășeni". La 30 decembrie 2016, conform HG nr.1468, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor a transmis drumurile publice locale (de interes raional) în gestiunea administrației publice locale de nivel al doilea, cu finanțare din Fondul rutier în funcție de numărul de km echivalenți administrați conform legislației în vigoare. La moment drumul G-70 este întreținut de către Administrația de Stat a Drumurilor.</p>
<p>Care sunt efectele directe și indirecte, potențiale și /sau deja manifestate, sub aspect pozitiv sau negativ?</p>	<p>Efectele directe și indirecte după implementarea proiectului sunt de ordin pozitiv:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Atragerea investițiilor în zona rurală; 2. Lupta contra sărăciei; 3. Stoparea migrației populației peste hotare; 4. Posibilitate de dezvoltare a turismului în zonă; 5. Posibilitate de dezvoltare a turismului rural; 6. Imbold pentru dezvoltarea economică în regiune; <p>Proiectul poate fi aplicat pe o arie geografică mai mare, continuând cu reabilitarea completă a drumului L452, pentru a facilita accesul și altor localități din raionul Strășeni spre traseul internațional M1.</p> <p>În cazul în care proiectul va avea continuitate, numărul de beneficiari se va mări la 12-13- mii de beneficiari.</p>
<p>5. Durabilitatea</p>	
<p>Există posibilitatea menținerii sau dezvoltării ulterioare ale beneficiilor proiectului după finalizarea lui sau a asistenței externe?</p>	<p>După finalizarea implementării proiectului, valoarea lucrărilor și serviciilor obținute au fost transmise beneficiarului proiectului la nivel de APL I. Conform cererii de finanțare, beneficiarul, la rândul său se obliga să transmită valoarea lucrărilor și serviciilor efectuate către Consiliul Raional Strășeni și ulterior în gestiunea S.A. "Drumuri Strășeni".</p>
<p>Există un plan de durabilitate ca parte integrală a designului proiectului? Sunt alocate resursele necesare pentru implementarea lor? Sunt responsabilitățile părților stipulate clar?</p>	<p>Deși cererea de finanțare stipulează anumite aspecte de durabilitate, designul proiectului nu are un plan de durabilitate integrat.</p> <p>La capitolul 4.3 se menționa că "drumul renovat va fi preluat în gestiune de autoritățile locale, CR Strășeni și CR Ialoveni. Cheltuielile de întreținere a drumului vor fi prevăzute în bugetul local anual, în mărimea necesară pentru finanțarea lucrărilor respective".</p> <p>Planul de durabilitate a fost elaborat de către beneficiar, după implementarea proiectului pentru perioada 2015-2017 și aprobat prin decizia CL (anexa nr.1 la decizia CL nr. 1/4 din 29.03.2016). Consiliul sătesc Scoreni a aprobat o listă de acțiuni, cu perioade și responsabilități clare.</p>
<p>Există responsabilități asumate (ownership) din partea beneficiarilor programului/proiectului? Sunt suficiente capacități instituționale și manageriale ca să asigure continuitate și utilizarea eficientă a beneficiilor</p>	<p>Pe perioada de asigurare durabilitate 2015-2017, beneficiarul a raportat în baza notelor informative cu acțiuni întreprinse și persoane desemnate, pentru mentenanța drumului de 6.2 km.</p> <p>Au fost planificate măsuri, care au fost realizate pe toată perioada sezonului rece și cald: a) curățarea rigolelor pentru scurgerea apelor pluviale, dezăpezirea drumului, asigurarea cu material antiderapant, cosirea acostamentului, instalarea semnelor de circulație, plombarea a 3 porțiuni de drum, care a fost deteriorat de unitățile de transport cu tonaj mare, etc.</p> <p>Conform Actului de primire-predare a bunurilor din nr. 1 din 23</p>

<p>programului/ proiectului?</p>	<p>decembrie 2015, Obiectul” Reabilitarea și modernizarea drumului regional L452 (G-452), or. Strășeni-s. Scoreni(r-nul Strășeni)- s. Malcoci(r-nul Ialoveni)” (lucrări de construcție și servicii de supraveghere tehnică) în sumă de 31 163 059,08 lei, au fost transmise în posesia beneficiarului final, primăria Scoreni.</p> <p>Ulterior sectorul de drum de 6.2 km a fost transmis în gestiunea Consiliului Raional Strășeni.</p> <p>La moment, drumul cu statut regional G-70 se află la balanța Autorității de Stat a Drumurilor, conform HG 1468 din 30.12.2016.</p>
<p>Există un cadru de politici adecvat pentru menținerea corespunzătoare a beneficiilor/rezultatelor programului/ proiectului?</p>	<p>Cadrul de politici existent este favorabil pentru menținerea corespunzătoare a rezultatelor proiectului.</p> <p>Astfel măsura 1.1 ”Reabilitarea rețelei de drumuri locale și regionale” la Strategia de dezvoltare regională Centru pentru anii 2016-2020 stipulează că modernizarea drumurilor urmărește scopul de a spori accesul la arterele naționale și internaționale pentru o mai bună conectivitate și mobilitate la nivel regional. În acest context, în Programul Regional Sectorial în domeniul drumurilor regionale și locale, pentru Regiunea de Dezvoltare Centru au fost identificate 12 coridoare rutiere principale care vor servi propunerilor de proiecte în perioada ce urmează.</p> <p>Cu regret, atât primăriile din aria de intervenție, cât și Consiliul Raional Strășeni nu dispun de documente strategice de nivel local și raional pentru perioada actuală, care ar prevedea măsuri concrete de dezvoltare a infrastructurii rutiere, cât și de resurse financiare necesare. Calitatea proastă a drumurilor din Republica Moldova rămâne în continuare o problemă majoră și dezvoltarea, întreținerea și modernizarea rețelei de drumuri prin punerea în aplicare a proiectelor de reconstrucție și extindere este o prioritate pentru politicile de dezvoltare regională.</p> <p>Obiectivele de modernizare a drumurilor sunt prevăzute în Strategia de Transport și Logistică pentru 2013-2022, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 827/2013.</p>
<p>6. Aspecte transversale (cross-cutting)</p>	<p style="background-color: #cccccc;"></p>
<p><u>Respectarea Drepturilor Omului:</u> - În ce măsură programul/proiectul a contribuit la promovarea drepturilor omului? - În ce măsură programul/proiectul a ținut cont de grupurile vulnerabile în procesul de planificare? Care a fost grupul vulnerabil identificat și inclus social? A avut acesta de câștigat sau de pierdut în urma implementării proiectului?</p>	<p>Proiectul dat a contribuit la asigurarea dreptului fiecărui cetățean al țării la libera circulație, garantat conform articolului nr.27 al Constituției Republicii Moldova.</p> <p>Implementarea proiectului respectiv influențează direct bunăstarea și nivelul de trai al beneficiarilor finali. Astfel a fost asigurat dreptul la liberă circulație, dreptul la asistența medicală primară, dreptul la informație și toate grupurile țintă au avut de câștigat în urma implementării proiectului.</p>

<p><u>Respectarea egalității de gen</u> În ce măsură programul/proiectul a ținut cont de aspectele de gen în procesul de planificare și implementare? Câte femei/fete și câți bărbați/băieți au beneficiat de rezultatele, produsele proiectului?</p>	<p>Egalitatea de gen, în mod direct, nu este abordată de proiect, accentul fiind pus pe populația din cele 2 localități, indiferent de sex, vârstă sau naționalitate.</p>
<p><u>Respectarea necesităților privind protecția mediului:</u> S-a ținut cont de aspectele ecologice la etapa de elaborare, precum și implementare a programului/proiectului? Care a fost influența proiectului asupra stării mediului (pozitivă sau negativă) și ce măsuri au fost întreprinse pentru ameliorarea acestora?</p>	<p>Proiectul dat nu include în secțiunea sa un capitol descris în cererea de finanțare. Totodată, prin activitățile prevăzute, nu are un impact negativ asupra mediului.</p> <p>La etapa de elaborare a proiectului tehnic s-a ținut cont de aspectele ecologice menționate în Studiul de Fezabilitate.</p> <p>Avizul expertizei ecologice de stat, a fost condiționat, din considerentul că <i>"pe parcursul examinării documentației tehnice s-a constatat că beneficiarul nu dispunea de contractul cu Ministerul Mediului pentru extragerea pământului mineral din groapa de împrumut, necesar pentru reabilitarea terasamentului drumului în volum de 19 149 m3, ceea ce este în contradicție cu prevederile art. 28 al Codului subsolului nr. 3-VXI din 02.02.2009"</i>.</p> <p>Potrivit scrisorii primăriei Scoreni din 23.01.2013, <i>"deficitul de pământ necesar pentru reabilitarea drumului în volum de 19 149 m3, va fi folosit din depozitele existente pe teritoriul primăriei, proprietate a primăriei Malcoci, astfel evitând extragerea acestuia din groapa de împrumut"</i>.</p> <p>Inspectoratul Ecologic de Stat a cerut beneficiarului asigurarea îndeplinirii următoarelor condiții:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>"Executarea lucrărilor de construcție pentru reabilitarea și modernizarea drumului în strictă corespundere cu prevederile actelor legislative și normative din domeniul mediului și cu soluțiile tehnice din proiect"</i>. 2. <i>"Folosirea pământului mineral doar din depozitele de pământ existente, proprietate a p. Malcoci și/sau din carierele existente autorizate (licențiate) în modul stabilit de lege"</i>. 3. <i>"Participarea inspectorilor de stat pentru protecția mediului ai Inspecțiilor Ecologice Strășeni și Ialoveni în comisia de recepție a sectorului de drum"</i>. <p>Menționăm că, în cadrul procedurilor de recepție la terminarea lucrărilor și finală, au fost prezenți reprezentanții IES Strășeni.</p>
<p><u>Bună guvernare:</u> Pe parcursul planificării și implementării programului/proiectului a fost asigurat modul participativ și transparența procesului decizional?</p>	<p>În general, în procesul de implementare a proiectului atât implementatorul cât și beneficiarul s-au condus de principiile și practicile bune guvernări.</p> <p>Procesul de implementare și monitorizare a proiectului cu regularitate a fost plasat pe pagina web a ADR Centru.</p> <p>ADR Centru, în baza Metodologiei de monitorizare și evaluare a măsurilor de susținere a dezvoltării regionale, aprobată prin ordinul MDRC, prezintă trimestrial rapoarte către organul ierarhic superior privind procesul de implementare și utilizare a mijloacelor financiare în cadrul proiectului. Informația respectivă, de asemenea este</p>

prezentată Consiliului regional pentru Dezvoltare Centru și Consiliului național de coordonare dezvoltări regionale.

Concluzii pe fiecare criteriu de evaluare:

1. Așa cum a fost conceput și implementat, proiectul este strâns conectat cu prevederile Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională, precum și cu abordările specifice ale Strategiei infrastructurii transportului terestru pe anii 2008-2017, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.85 din 01.02.2008; Relevanța proiectului se atestă în importanța regională pe care o reprezintă drumul L452, pentru că va conecta localități din două raioane diferite: Ialoveni și Strășeni. Obiectivele proiectului corespund priorităților stabilite în Planul strategic de dezvoltare social-economic al satului Scoreni, r-nul Strășeni pentru anii 2011-2015, conform deciziei nr. 09/29 din 14.12.2011.
2. Costul total final al proiectului constituie **31 512, 84 mii lei**, dintre care **31 163.059 mii lei** este costul actualizat al proiectului din FNDR și **349, 79 mii lei** din contribuția beneficiarilor. Procesul de implementare a proiectului a fost bine planificat. În raport cu programarea inițială, activitățile proiectului nu au fost decalate semnificativ, fapt care să conducă la întâzieri ale unor etape viitoare;
3. Rezultatele obținute sunt accesibile pentru toate grupurile țintă ale proiectului. Drumul renovat dintre localitățile vizate, este utilizat atât de populația și agenții economici locali, cât și din afara celor 2 localități și au contribuit la îmbunătățirea considerabilă a condițiilor de circulație a locuitorilor satelor Scoreni (Strășeni) și Malcoci (Ialoveni). Aceștia au posibilitate să se deplaseze în centrul raional și spre capitală în mai puțin timp și cu cheltuieli mai mici. De asemenea, rezultatele proiectului contribuie pozitiv la îmbunătățirea condițiilor social-economice și climatului investițional în aria de intervenție.
4. Impactul pozitiv al proiectului se atestă asupra instituțiilor publice, agenților economici, populației celor 2 localități cât și asupra factorilor de mediu. Totodată a contribuit eficient la atingerea obiectivului general.
5. La moment, drumul cu statut regional G-70 se află la balanța Autorității de Stat a Drumurilor, conform HG 1468 din 30.12.2016.
6. Implementarea proiectului respectiv influențează direct bunăstarea și nivelul de trai al beneficiarilor finali. Astfel a fost asigurat dreptul la liberă circulație, dreptul la asistența medicală primară, dreptul la informație și toate grupurile țintă au avut de câștigat în urma implementării proiectului.
7. Modelele de acțiune și practicile utilizate se constată a fi adecvat selectate și aplicate la nivelul comunității beneficiare în vederea susținerii responsabilizării sociale;

Recomandări cheie (în ordinea gradului de importanță și adresate principalelor părți interesate):

1. În prezent drumul Scoreni-Malcoci se află în gestiunea "Administrația de Stat a Drumurilor" conform HG nr. 1468 din 30.12.2016 privind aprobarea listelor drumurilor naționale și locale".

Se recomandă stabilirea unui plan de efectuare a lucrărilor de întreținere cu scopul mentenanței și îmbunătățirii calităților tehnice și estetice ale drumului, precum și asigurarea continuității circulației rutiere pe tot timpul exploatării lui, în condiții de siguranță deplină și confort, la vitezele și sarcinile reglementate prin lege.

III. Realizarea indicatorilor de produs și rezultat în cadrul proiectului

Nr. d/o	Indicatori planificați:	Rezultatele principale atinse la finele proiectului	Notă
Indicatori de produs			
1.	6 200 m de drum renovat	6 200 m de drum cu beton asfaltic, renovat pe L452, porțiunea s. Scoreni și s. Malcoci cu ieșire la traseul internațional Chișinău Leușeni – M1: cu benzi de circulație de 2x3 m; cu acostamente de 2x1m; cu podețe reparate; cu țevi de beton reparate; cu sistem de evacuare a apei.	Drumul a fost renovat integral
Indicatori de rezultat			
1.	Infrastructură regională îmbunătățită prin renovarea drumului local L452	Infrastructură regională îmbunătățită prin renovarea drumului local L452	Drumul renovat face conexiune cu la drumul magistral M1
2.	Timp redus de parcurgere dintre localități prin modernizarea drumului	Timp redus de parcurgere dintre localități prin modernizarea drumului	A fost redusă distanța de deplasare cu 10 km, Scoreni- Malcoci- Chișinău, de la 36 km la 26 km
3.	Rută serală suplimentară creată pentru studenți	Rută serală suplimentară creată pentru studenți	A fost creată o rută serală pentru studenți care fac naveta zilnică către capitală prin localitatea Malcoci
4.	Gospodării casnice protejate de aluviuni, prin sistemul de scurgere pluvial a drumului renovat;	Gospodării casnice protejate de aluviuni, prin sistemul de scurgere pluvial a drumului renovat;	Odată cu renovarea drumului a fost construit și sistemul de scurgere pluvial, astfel sunt protejate gospodăriile casnice
5.	Economie de carburanți pentru călătoria dintre localitățile vizate și spre capitală	Economie de carburanți pentru călătoria dintre localitățile vizate și spre capitală	servicii de transport mai ieftine oferite către aceeași destinație comparativ cu până la reparația drumului
6.	Volum sporit al schimbului de mărfuri între localitățile din proximitatea capitalei	Volum sporit al schimbului de mărfuri între localitățile din proximitatea capitalei	a crescut numărul de unități de transport pe segmentul dat (livrea produselor alimentare pentru instituții școlare și preșcolare, livrarea materialelor de construcție pentru dezvoltarea drumurilor locale, etc)
7.	Infrastructură reabilitată în Euro Regiunea Siret-Prut-Nistru;	Infrastructură reabilitată în Euro Regiunea Siret-Prut-Nistru;	Localitatea Scoreni face parte din Euro Regiunea Siret-Prut-Nistru;

8.	<p>Poluare diminuată a mediului prin economisirea de carburanți;</p> <p>Activități economice noi dezvoltate, cum ar fi depozite frigorifice;</p>	<p>Poluare diminuată a mediului prin economisirea de carburanți;</p> <p>Activități economice noi dezvoltate, cum ar fi depozite frigorifice;</p>	<p>Conform Avizului Inspecției Ecologice Strășeni</p>
9.	<p>Facilitarea accesului direct și crearea oportunităților din Scoreni la întreprinderea producătoare din domeniul agro-alimentar din Nimoreni;</p>	<p>Facilitarea accesului direct și crearea oportunităților de angajare pentru locuitorii din Scoreni la întreprinderea producătoare din domeniul agro-alimentar din Nimoreni;</p>	<p>Au început dezvoltarea de activități economice, ex: depozite frigorifice</p>
10.	<p>Facilitarea accesului direct și crearea oportunităților de angajare pentru locuitorii din Scoreni la întreprinderea producătoare din domeniul agro-alimentar din Nimoreni;</p>	<p>Facilitarea accesului direct și crearea oportunităților de angajare pentru locuitorii din Scoreni la întreprinderea producătoare din domeniul agro-alimentar din Nimoreni;</p>	<p>Locuitorii satului Scoreni muncesc la întreprinderea producătoare din domeniul agro-alimentar din Nimoreni, zilnic făcând naveta pe acest sector de drum.</p>

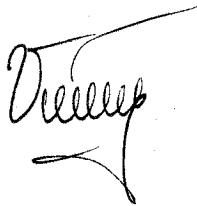
IV. Lista persoanelor intervievate:

Data	Instituția / Localitatea	Numele/ Prenumele	Funcția	Date de contact
18.11.2011	Primăria Scoreni	Tăbăcaru Svetlana	primarul s. Scoreni, r-nul Strășeni	069233829
18.11.2011	Primăria Scoreni	Barbos Valentina	Contabil șef primăria Strășeni	069202990
22.11.2011	IES Strășeni	Diacenco Rîta	șef al Inspecției pentru Protecția Mediului Strășeni	(0237) 2 84 43
21.11.2021	CR Strășeni	Sîrbu Nicolae	Direcția economie și infrastructură	060566654
21.11.2021	SA” Drumuri Strășeni”	DI Gheorghe		069142194
21.11.2021	SA” Drumuri Strășeni”	Vasile Constantin		069126464
21.11.2021	IES Ialoveni	Vasile Vlasî	Șef secția IES	

V. Lista documentelor analizate:

1. Strategia Națională de Dezvoltare Regională;
2. Strategia de dezvoltare regională Centru 2016-2020;
3. Documentul unic de program aprobat de către CNCDR;
4. Studiul de fezabilitate;
5. Avizul Inspecției Ecologice Strășeni;
6. Decizia CNCDR nr. 18/12 din 20.12.2012 prin care a fost aprobată finanțarea;
7. Instrucțiunea pentru utilizatori
8. Nota conceptuala
9. Cererea de finanțare;
10. Matricea cadrului logic;
11. Bugetul proiectului;
12. Contractul de finanțare;
13. Contractele de antrepriză;
14. Contracte de servicii;
15. Procese verbale de la ședințele de lucru;
16. Raportul final al proiectului;
17. Planul de asigurare durabilitate aprobat de către CL Scoreni;
18. Note informative ale beneficiarului de asigurare durabilitate;
19. Raportul de evaluare tehnică și financiară a CF depuse spre finanțare din FNDR;
20. Raport narativ privind activitatea desfășurată în cadrul proiectului;
21. Procese verbale la terminarea lucrărilor;
22. Procese verbale de recepție finală;
23. Acte de primire-predare a investiției;
24. Hotărârea de Guvern nr. 1468 din 30.12.2016 privind aprobarea listelor drumurilor publice naționale și locale din RM.

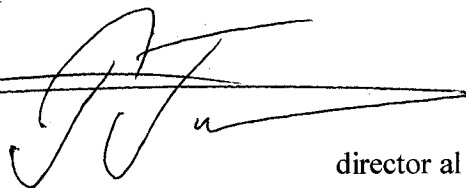
Raportor

Natalia VEVERIȚĂ,

șef al Secției monitorizare și evaluare, ADR Centru

Coordonator

Pavel TROFIN,

director al Agenției de Dezvoltare Regională Centru